

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. május 8.

NÉMET NYELV

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. A dolgozatok javításakor a Javítási-értékelési útmutatótól eltérni nem lehet.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Fél pont és többletpont nem adható.
4. Minden egyértelmű jelölést el kell fogadni (például aláhúzás helyett karikázást).
5. Ha a tanuló javítja a megoldását és a javítás egyértelmű, akkor elfogadható a jó megoldás.
6. A feladatok értékelésére a szürke mező szolgál. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyeset pedig eggyessel!

Példa:

11.	0	← helytelen
12.	1	← helyes

7. A vizsgán összesen 150 pont szereshető. Az egyes vizsgarészek arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarészekben a vizsgapontok száma.

Vizsgarész	Vizsgapont
Olvasott szöveg értéke	33
Nyelvhelyesség	18
Hallott szöveg értéke	33
Íráskészség	33
Szóbeli	33
Összesen:	150

Az egyes vizsgarészekben a kérdések száma nem egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutatóban található átszámítási táblázatokat! A füzetek végén található összesítő táblázatba be kell írnia a tanuló összes megszerzett pontszámát, valamint az átszámítási táblázat segítségével meghatározott vizsgapontokat is (átszámított vizsgapont). Az *Íráskészség* vizsgarészben nincs szükség átszámításra.

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE
1.

	Ja	Nein
0.	X	
1.		X
2.		X
3.	X	
4.	X	
5.		X
6.	X	
7.	X	

2.

0.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
A	H	G	E	I	C	B	D

Kimarad: F

3.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezekon kívül elfogadhatók azok a variánsok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. Sie sind harmlos.

15. Juckreiz / Hautveränderung / allergische Reaktion / Allergie

16. um die Farbe dunkler / kräftiger erscheinen zu lassen

17. mit einer (kortisonhaltigen) Salbe

18. monatlang

19. (als Zusatzstoff) verboten

4.

A cél az eredeti szöveg rekonstruálása, mégsem a mondatoknak a szövegben elfoglalt helyét, hanem a mondatok közötti kapcsolatok megtalálását pontozzuk. Jó megoldásként tehát csak az fogadható el, ha a vizsgázó a mondatot az előtte álló vagy az őt követő mondatához helyesen rendelte hozzá, függetlenül attól, hogy melyik helyre írta be a betűt. Ha a vizsgázó az utolsó betűt a helyére írja, akkor azért mindenképpen jár pont.

Ennek megfelelően a következő kapcsolódásokért lehet pontot adni:

E-F	1 pont
F-B	1 pont
B-C	1 pont
C-A	1 pont
A-G	1 pont
G-D vagy D a végén	1 pont

Teljesen helyes megoldás:

0.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
E	F	B	C	A	G	D

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a dolgozatpont (legfeljebb 25 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Dolgozatpont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	30
22	29
21	28
20	26
19	25
18	24
17	22
16	21
15	20
14	18
13	17

Dolgozatpont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	13
9	12
8	11
7	9
6	8
5	7
4	5
3	4
2	3
1	1

Források

1. <http://www.oejhv.or.at/quartier/1200/1200.htm>
2. fluter Nr.10. März 2004 S.5
3. <http://www.bo yng.de/schuelerwelt/gesundheits/henna-tattoos-mehr-als-ein-harmloses-urlaubssouvenir/>
4. Barbara Lüdecke: Meine Welt - Band 2 – Das große Jahrbuch für junge Mädchen – Südwest Verlag München – 1976 – Seite 177

NYELVHELYESSÉG

A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el. A régi helyesírással írt alakok nem fogadhatók el.

Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha köztük van a jó megoldás.

1.

- 0. C) in
- 1. B) einem
- 2. C) wird
- 3. C) nicht
- 4. D) neuen
- 5. B) dass
- 6. B) es
- 7. B) haben

2.

- 0. C) hast
- 8. A) dich
- 9. B) kannst
- 10. A) dass
- 11. B) beim
- 12. C) waren
- 13. B) den
- 14. C) sehen
- 15. B) starke

3.

- 0. dokumentiert
- 16. herzustellen
- 17. führten
- 18. eröffnet
- 19. verdanken
- 20. ausgestellt
- 21. gibt

4.

0.	22.	23.	24.	25.	26.
E	C	D	F	A	G

Kimarad: B

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a dolgozatpont (legfeljebb 26 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Dolgozatpont	Vizsgapont
26	18
25	17
24	17
23	16
22	15
21	15
20	14
19	13
18	12
17	12
16	11
15	10
14	10

Dolgozatpont	Vizsgapont
13	9
12	8
11	8
10	7
9	6
8	6
7	5
6	4
5	3
4	3
3	2
2	1
1	1

Források

1. <http://www.kindersache.de/rabatz/default.htm>
2. <http://www.wdr5.de/lilipuz/klicker/lexikon/detail.phtml?Termin=258669&wert=522243>
3. Deutsche Bahn April 05.
4. <http://www.geo.de/GEOLino>

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE
1.

Megoldásként több lehetőséget is megadunk. Ezekon kívül elfogadhatók azok a variánsok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel.

A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

- 0. (täglich von) 9.00-18.30 Uhr
- 1. (um) 18.45 (Uhr) / Viertel vor 7
- 2. 4,80 Euro / 4 Euro 80 / vier Euro achtzig
- 3. (bis zum) 31.12. / 31. Dezember / (bis / bis zum) Ende dieses Jahres
- 4. (vom) 18- (bis zum) 21.02. / 18-21. Februar / 4 Tage (lang)
- 5. 16.00-19.00 (Uhr) / von 16.00 bis 19.00 (Uhr) / von 4 bis 7 (Uhr) / zwischen 4 und 7 (Uhr)

2.

	Richtig	Falsch
0.	X	
6.	X	
7.	X	
8.	X	
9.	X	
10.		X
11.		X
12.		X

3.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezekon kívül elfogadhatók azok a variánsok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

- 0. Krankenversicherung
- 13. – 14. Hunde, Katzen (sorrend nem számít)
- 15. 2500 Euro / sehr viel
- 16. am häufigsten
- 17. der Rasse / dem Alter
- 18. Impfungen / (Routine)untersuchungen
- 19. Fragebogen
- 20. 7 Jahre
- 21. (höhere Tierarzt)kosten

SZÖVEGEK**Kurze Informationsgespräche****Im Tiergarten:**

Information Schönbrunn, guten Tag!

Guten Tag! Ich möchte fragen, wann der Tierpark am Freitag geöffnet ist?

Wir sind im Sommer täglich von 9.00 Uhr bis 18.30 Uhr geöffnet.

Von neun bis halb sieben?

Ja, bis halb sieben abends.

Danke!

Bitte!

Am Bahnhof:

Guten Tag! Könnten Sie mir bitte sagen, wann der letzte Intercity nach Budapest fährt?

Um 18.45 Uhr.

Also Viertel vor sieben. Danke! Auf Wiederhören!

Auf Wiederhören!

Am Kinosalter:

Haben Sie noch Karten für die Abendvorstellung Harry Potter?

Ja, wir haben noch welche.

Und was kostet eine Karte?

4,80 Euro.

Okay. 4,80 also. Dann möchte ich zwei Karten.

Hier bitte.

Danke.

Im Museum:

Guten Tag!

Guten Tag!

Ich möchte mich informieren, wie lange die Rubens-Ausstellung noch zu sehen ist.

Bis zum 31. Dezember.

Also noch bis Ende dieses Jahres?

Ja, ja.

Danke schön!

Bitte!

Im Reisebüro:

Guten Tag!

Ich möchte gern nach Brüssel fliegen und suche einen günstigen Flug.

Wann wollen Sie denn reisen?

Also... ich möchte vom 18. bis zum 21.02. in Brüssel sein.

Also... vom 18. bis zum 21. Februar... ich schaue gleich mal nach...

Danke!

In der Arztpraxis:

Die Praxis von Dr. Schmidt, guten Tag!

Guten Tag. Ich bin der Patient von Dr. Schmidt. Mein Name ist Rosenberg. Ich möchte fragen, wann Herr Doktor Schmidt am nächsten Montag Sprechstunde hat?

Von 16.00 bis 19.00 Uhr.

Also bis sieben? Könnten Sie mich für 18.30 vormerken?

Ja, Herr Rosenberg. Ich hab's notiert.

Danke!

Bitte!

Informationen zur Kinderuni**Reporter:**

Schönen Donnerstag! Und schönen Feierabend auch mit TELEkoblenz.

Universitäten gibt's ja ganz ganz viele, aber Kinderunis gibt's wohl eher weniger. Aber hier in Koblenz gibt es eine Kinderuni, und zwar an der Fachhochschule Koblenz. Diese Kinderuni geht für dieses Jahr in den Endspurt. Inge Bitzer, wie kam es eigentlich dazu, so eine Kinderuni ins Leben zu rufen?

Inge Bitzer:

Vor rund drei Jahren wurde die Kinderuni in Tübingen von zwei Journalisten gestartet. In Deutschland gibt es inzwischen über 50 Kinderunis. Die Fachhochschule Koblenz ist seit letztem Jahr dabei.

Reporter:

Ist wirklich eine tolle Sache. Und die Kinder gehen dabei ganz spannenden Fragen nach, die Kinder eben brennend interessieren, wie zum Beispiel: Was machen die Striche auf so einer Kekspackung? Wieso ist der Regenbogen so schön? Warum gibt es arme und auch reiche Menschen? Frau Bitzer, jetzt kann ich mir doch vorstellen, dass es mit so vielen Kindern nicht ganz so einfach ist wie mit erwachsenen Studenten.

Inge Bitzer:

Es ist jedes Mal eine Herausforderung für unsere Kinderprofessoren, aber es hat doch immer Spaß gemacht.

Reporter:

Das ist ja bekanntlich die Hauptsache!

Inge Bitzer:

Ja genau. Richtig.

Reporter:

Und im letzten Jahr haben 1200 Jungen und Mädchen am Projekt teilgenommen, und dieses Jahr waren es noch viel mehr, nämlich knapp 2300 Jungen und Mädchen. Das ist ordentlich! Und es gibt noch dieses Jahr zwei Veranstaltungen. Inge Bitzer, wann genau sind denn die?

Inge Bitzer:

Am 18. Oktober findet eine Vorlesung statt. Und es gibt Gedächtnistraining mit Erfolgsgarantie im Landesmuseum am 3. November.

Reporter:

Aber leider sind alle Veranstaltungen für dieses Jahr schon ausgebucht. Im nächsten Jahr soll es aber weiter gehen mit der Kinderuni. Wann und wo genau, das erfahren Sie ab März 2006. Und wenn Sie vielleicht Interesse haben, dann informieren wir Sie schon mal vorab entweder am Telefon, das ist 0261 Koblenz 95280. Oder im Internet können Sie ganz genau noch einmal alles nachlesen unter der Adresse www.fh-koblenz.de.

Tierversicherungen

Jeder, der ein Tier hat, der weiß, wenn Fifi und Co. krank werden, dann kann das richtig ins Geld gehen, aber wer sein Tier liebt, der zahlt natürlich auch in diesem Fall und überlegt sich dann, vielleicht schon, ob er nicht doch lieber eine Krankenversicherung für Hund und Katze abschließen soll. Das gibt's nämlich tatsächlich, und meine Kollegin Ruth Böckler hat sie sich mal näher angeschaut: Welche Tiere werden überhaupt in diese Versicherung aufgenommen?

Die Tierversicherung, die ein großes deutsches Versicherungsunternehmen jetzt stark bewirbt, bezieht sich vorerst nur auf Hunde und Katzen, also meinen Wellensittich oder mein Kaninchen kann ich dort nicht versichern lassen, da sind die Behandlungen aber meist auch nicht so teuer. Aber bei Hunden kann so eine Bandscheibenoperation schon mal 2500 Euro kosten und auch gebrochene Katzenpfoten gehen ins Geld. Da kann ja schon mal der Jahresurlaub schwer beschädigt werden. Und auf Hunde und Katzen und zum Beispiel nicht auf Pferde bezieht sich diese Tierversicherung jetzt erst mal, weil diese Versicherung, hmm natürlich auch will, dass sich das rechnet, und auf einen großen Markt abzielt, und Hunde und Katzen gibt es eben am häufigsten. Daneben gibt es übrigens schon länger kleine Versicherungen, die Hunde, Katzen und Pferde versichern, aber die fallen zahlenmäßig bislang nicht ins Gewicht.

Die entscheidende Frage für mich ist natürlich, was muss ich dafür hinlegen, damit mein Hund krankenversichert ist, und was bekomme ich dann dafür.

Also zum Beispiel Hunde kosten jetzt bei der Allianz je nach Rasse und Alter zwischen 27 und 42 Euro im Monat, und Katzen sind ein bisschen preiswerter, da muss man zwischen 18 und 28 Euro hinlegen. Dafür bekomme ich, bis zu einer bestimmten Grenze, pro Jahr insgesamt 4000 Euro, 80 Prozent der Kosten für Operationen und Krankenbehandlung pro Jahr erstattet, nicht umfasst sind Impfungen der Tiere oder Routineuntersuchungen, sondern die Versicherung sozu... soll sozusagen unvorhersehbare Kosten abfangen.

Bei der privaten Krankenversicherung muss man als Kunde eine Eingangsuntersuchung machen und die Versicherung kann die Aufnahme dann auch ablehnen. Ist das bei Tieren auch so?

Das ist ähnlich, eine körperliche Untersuchung gibt es nicht, wohl aber einen Fragebogen über das Tier, wo ich Vorerkrankungen angeben muss; da kann die Versicherung bei einem Hund mit chronischem Rückenleiden auch Nein sagen. Außerdem werden Hunde und Katzen, die beim Eintritt in diese Versicherung älter sind als 7 Jahre, nicht angenommen. Klar, die Versicherung will das Kostenrisiko, so gering wie möglich halten.

Ihre Einschätzung: Macht so eine Krankenversicherung für Tiere Sinn oder nicht?

Ich bin da nicht entschieden. Einerseits ist es sicher kein Fehler, sich mit kleinen Summen gegen große Kosten beim Tierarzt abzusichern, andererseits sagen die Verbraucherschützer, die Leute, die sich eine solche Versicherung leisten können, die können auch höhere Tierarztkosten zahlen, z. B. bei einer überraschenden OP.

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a dolgozatpont (legfeljebb 21 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Dolgozatpont	Vizsgapont
21	33
20	31
19	30
18	28
17	27
16	25
15	24
14	22
13	20
12	19
11	17

Dolgozatpont	Vizsgapont
10	16
9	14
8	13
7	11
6	9
5	8
4	6
3	5
2	3
1	2

Források

1. Helyszínen felvett beszélgetések stúdiófelvétele
2. http://www.fh-koblenz.de/fh/index.php?name=EZCMS&page_id=504&menu=740500
3. www.tagesschau.de/mediathek/swr2008

ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Az eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegek környezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A középszinten az írásbeli vizsga minden része a lépcsőzetesség elve alapján épül fel, azaz a feladatok fokozatosan nehezednek. Ez a progresszió az íráskészséget mérő vizsgarészben az értékelési skálákban is megjelenik. Az első, könnyebb feladat skálája inkább az A2 szinthez igazodik, így jóval toleránsabb, mint a második feladathoz tartozó skála, amely a B1 szinten alapul.

Mintaértékelések találhatók az OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM honlapján (www.okm.gov.hu), a következő elérési lehetőséggel: Érettségi/Korábbi érettségi időszakok információi, feladatai, javítási-értékelési útmutatói/Mintafeladatok.

A javítás alapelvei

1. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
2. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
3. A dolgozatban a hibákat jelölni kell. A Javítási-értékelési útmutatóban megadott javítási jelrendszer használata nem kötelező, bármilyen más jelrendszer is használható.
4. Az ismétlődő nyelvhelyességi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
5. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Erről pontos tájékoztatást nyújt a vizsgakövetelmény (40/2002. sz. Miniszteri rendelet). Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.
6. Az új helyesírás teljeskörű bevezetésével a régi helyesírással írt alakok nem fogadhatók el.
7. Figyelem! A „nullázási szabály” a két feladatban különböző! Amennyiben az első feladatban valamelyik szempont alapján a dolgozat 0 pontos, akkor a másik értékelési szempont alapján is 0 pontot kell rá adni. A második feladatban csak a Tartalom értékelési szempont alapján 0 pontos dolgozatok lesznek a többi szempont alapján is 0 pontosak. A két feladat értékelése egymástól független. Tehát ha a dolgozatot a fenti szabály miatt lenullázza az egyik feladatban, akkor a másik feladat értékelése nem lesz automatikusan 0 pont!
8. A második feladatban a vizsgázónak választási lehetősége van, és a megoldása elé beírja, hogy melyik témát kívánja kidolgozni. Ha a vizsgázó a második feladatban mindkét választási lehetőséget kidolgozza, és a javító tanár számára nem derül ki egyértelműen, hogy melyik feladatot választotta, akkor az első témát kell kijavítani és értékelni.

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Nyelvhelyesség	5 pont
Összesen	10 pont

Amennyiben a dolgozat valamelyik szempont alapján 0 pontos, akkor a másik értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően dolgozta-e ki a témát,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag (input) tartalmi információi is irányadóak lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. Amennyiben a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón az összes, segédanyagban megjelenő információ.

A dolgozat tartalmi szempontból megfelelő abban az esetben is, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket a Tartalom szempontnál nem lehet értékelni. Ez vonatkozik a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészekre is. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is. El kell fogadni azonban az olyan szövegrészeket, amelyeket a vizsgázó a segédanyagból vett át, és jó nyelvi környezetben használ.

Amennyiben a vizsgázó olyan információt közöl, ami anyanyelvi olvasó számára nem érthető, a tartalom kidolgozása nem tekinthető teljesen megfelelőnek.

A szöveghossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek,
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

Értékelési skála (középszint 1. feladat)*Tartalom és szöveg hossz*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó megfelelően dolgozta ki a témát, és elérte a megadott szövegmennyiséget (50-80 szó).	A vizsgázó általában megfelelően tárgyalta a témát, és a megadott szöveg hosszától alig tér el.	A vizsgázó csak részben megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg a megadott szöveg hosszánál rövidebb, de még elfogadható.	A vizsgázó nem megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg nagyon rövid (25 szó alatt). vagy: A vizsgázó más témáról ír.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondat, alaktan, helyesírás)

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a megértést nem zavaró hibát tartalmaz.	A szövegben több hiba fordul elő, a hibák alig nehezítik a megértést.	A szövegben sok hiba fordul elő, a hibák néhány ponton nehezítik a megértést.	A szöveg a nyelvi hibák miatt nem érthető.

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom	5 pont
Formai jegyek és hangnem	3 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezőmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	23 pont

Amennyiben a dolgozat a Tartalom szempont alapján 0 pontos, akkor a többi értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése*Tartalom*

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs cél(oka)t.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempont, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek, és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szempont több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezőmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontoknál. A segédanyagból átvett szövegrészek esetében úgy kell eljárni, mint az első feladatnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a levéllel, mint szövegfajtaival szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást,
- hangneme megfelel-e a címzetthez való viszonynak és a közlési szándéknak.

Ennél az értékelési szempontnál a szintleírások engedékenysége az eddigi kipróbálások tapasztalatait tükrözi, amely szerint a levélforma betartása általánosan nagy gondot jelent a vizsgázóknak. Most a dolgozat e szempont alapján még egy ponttal értékelhető, ha a vizsgázó törekedett a levélforma betartására, azaz a két alapvető formai jegy, a megszólítás és az elköszönés elfogadható, valamint a levél hangneme még megfelelő. 0 pont akkor jár, ha hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás, ha a vizsgázó levél helyett fogalmazást ír, illetve ha a levél hangneme nem megfelelő. A későbbiekben azonban, amikor elvárható lesz a levél formai jegyeinek ismerete, a formai követelmények szigorúbb elbírálás alá esnek.

Az egyes formai jegyek abban az esetben helyesek, amennyiben a levélírás szabályainak megfelelnek, és illenek a levél típusához. A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Általános érvényű példák a formai jegyekre

Néhány példa a helyes megszólításra és elköszönésre:

Helyes megszólítás	Helyes elköszönés
Sehr geehrte Damen und Herren,/! Sehr geehrter Herr ... ,/! Sehr geehrte Frau ... ,/!	Mit freundlichen Grüßen Mit freundlichem Gruß Freundliche Grüße
Lieber/Liebe....,/! Liebe Freunde,/! Hallo,/! Hallo Peter / Leute / Freunde,/!	Mit (den) besten Grüßen Mit herzlichen Grüßen Herzliche / Liebe / Viele Grüße Herzlich(st) Tschüs / Ciao / Bis bald / Servus

Néhány példa az elfogadható megszólításra és elköszönésre:

Elfogadható megszólítás	Elfogadható elköszönés
Sehr geehrte Herren,/! Verehrter / geehrter Direktor,/! Verehrte LAL Sprachen GmbH,/! Sehr geehrte Redaktion,/! Liebes Jugendmagazin,/! Hi,/!	Mit vielen Grüßen Vielen Dank Ich danke Ihnen im Voraus Mit Hochachtung Hochachtungsvoll Wir antworten auf alle Briefe

Helyes dátum:

(Miskolc,)(den) 16.10.2003 – a levél jobb felső sarkában

Elfogadható dátum:

(Miskolc,)(den) 16.10.2003 – nem a megfelelő helyen

Az aláírás akkor helyes, ha az elköszönés alatti sorban van. Néhány példa a helyes aláírásra:

Péter Szabó / Szabó Péter

Péter / die Deutschgruppe / Klasse 10D

Amennyiben az aláírás egy sorban van az elköszönéssel, akkor elfogadhatónak minősül. Nem elfogadható az aláírás abban az esetben, ha ellentmond a levél tartalmának és/vagy hangnemének.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A Szövegalkotás szempontnál a Tartalom szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon (pl. az „ich” személyes névmással) kezdi, nem mondható el az általa létrehozott levélről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „bringen” ige helyett

---

a „holen” igét), ezt a hibát csak a Szókincs, kifejezésmód szempontnál lehet értékelni. Ha a vizsgázó egy előjárószt helytelen vonzattal használ (pl. „um+Dativ”), ezt a hibát csak a Nyelvtan, helyesírás szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondatban, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. A további részletes útmutatást lásd a Szókincs, kifejezésmód szempontnál.

Értékelési skála (középszint 2. feladat)*Tartalom*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: A vizsgázó legalább négy irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően és nem tárgyalt a többi szempontot. vagy: A vizsgázó három vagy annál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: A vizsgázó más témáról írt.

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Helyes a megszólítás, az aláírás, a dátum és az elköszönés.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Van helyes megszólítás és aláírás, valamint elfogadható dátum és elköszönés.	A szöveg formai jegyei még megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Van helyes vagy elfogadható megszólítás és aláírás.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelő nyelvi eszközök használatával valódi szöveget hoz létre. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó törekszik arra, hogy valódi szöveget hozzon létre. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. A szövegszerűség csak nyomokban fedezhető fel. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen. Az írásmű izolált mondatok halmazából áll. A levél annyira rövid, hogy szöveggként nem értékelhető.

Szókincs, kifejezés mód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgozatot.	A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.	A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.

Ajánlott jelrendszer

Első feladat

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

Ny = nyelvhelyességi hiba (lexikai vagy nyelvtani hiba),

H = helyesírási hiba,

É = értelemzavaró nyelvi hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = lexikai, nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

$\frac{\quad}{i}$

Az ismétlődő hibákat, valamint az olyan hibákat, amelyeknél az adott nyelvtani struktúra vagy lexikai egység ismerete nem várható el a vizsgázótól, csak a szövegben kell jelölni, a javító sávban nem.

Második feladat

Az áttekinthetőség érdekében érdemes az egyes szempontokhoz tartozó jeleket egy-egy oszlopban egymás alá írni.

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a szempont sorszámának megadásával:

④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,

√3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt vagy nyelvi okból nem érthető tartalmi szempont,

2– (szám + mínuszjel) = érintett, de nem megfelelően kifejtett tartalmi szempont.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

Dátum = D

Köszönés = K

Megszólítás = M

Aláírás = A

A teljesítés minőségét a következő módon jelöltük:

ⓓ (bekarikázott betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,

√A (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,

K– (betű + mínuszjel) = az adott formai jegy elfogadható.

Szövegalkotás

Ennél a szempontnál nem használunk jeleket.

Szókincs, kifejezés mód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

ÉL = értelemzavaró lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben a következő jeleket használjuk:

aláhúzás hullámvonallal = lexikai hiba,

~~~~~

aláhúzás hullámvonallal + i = ismétlődő lexikai hiba.

~~~~~_i

Az ismétlődő hibákat nem kell jelölni a javító sávban.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = értelemzavaró nyelvtani hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jeleket:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

→

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

~~~~~_i

Az ismétlődő hibákat nem jelöljük a javító sávban.